

től, mégis aggódva kérjük, vajjon e veszedelem nem fog-e átcsapni az egész országra. Mily irtózatos volna, ha országszerte folytatódna a pusztítás, rombolás munkája. Hiszen a tőzsde összes gazdasági életünk csomópontja, mondhatnók közgazdasági viszonyainak exponense.

A felelet — szerencsére — megnyugtató lehet. A történelem számos krízist mutat föl. Anglia története épen századunkban több nagy válságot tüntet fel, az amerikai fekete péntek világtörténelmi jelentőséggel bír. De épen ezen válságok története oszlatja el aggodalmaikat és nyújt reményt arra, hogy a tőzsdei válság nem csap át gazdasági válsággá. Az 1825-iki, az 1847-iki nagy válságok Angliában a spekuláció túltengésében lelik magyarázatukat. Hihetetlen módon szaporodtak el a legképtelenebb vállalatok az ugynevezett bublé (buborék) társaságok a legkihívatóbb vállalkozásokra alakított részvénytársaságokat. Egész Angliát a játékszenvedély fogta el és a legegyszerűbb munkástól kezdve minden embert elfogott a nyereszkedési vágy és odaadta pénzét oly vállalatok létesítésére, melyeknek semmi alapjuk nem volt, valóságos double-buborékok voltak. A mikor a kijózanodás bekövetkezett, a mikor a lépre ment emberek látták, hogy hiszékenységgel lépre mentek, elfogta őket a rettegés és a derouté iszonyatos pusztítást vitt véghez.

Nálunk, hála Istennek, a dolog ennyire nem fejlődött. Népünket józansága távol tartja a veszedelmes játéktól és mondhatjuk, hogy az ország csak mint néző szerepel a borzasztóan érdekes látványnál. De a múlt években alapított vállalataink, a létező pénz és hitelintézményeink, elsőrangú bankjaink elég szolid alapon nyugosznak, úgy hogy a válság azokat csak kevésbé fogja megnyugtani. Igaz ugyan hogy néhány év óta eléggé figyelmeztették a tőzsdét a bajra, akadt hivatalos intő szó is. De az elbizakodott spekuláció nem vette figyelembe és rózsás színben látta a jövőt.

A baj főoka abban rejlik, hogy midőn két zévvél ezélt megindult a külföldi hajsza papírjaink ellen, piacunk elég erősnek mutatko-

ott azok elhelyezésére. A budapesti tőzsde akkor megmentette a nemzet becsületét. Az akkor mutatott erő elbizakodottá tette a piacot. Bámulatos szökésekkel emelkedtek az árfolyamok, a nyereszkedési vágy nem ismert határt, tulment a solid üzleten.

Ez most megboszulja magát. A novemberi lökést még ereje kitarítani, az akkori árfolyam veszteségeket még ki lehetett egyenlíteni. De azóta a piac beteg, a válság lappangó volt, a test köranyaggal inficiálva lett. Az újabb támadást a beteg test nem bírta ki, a betegség egész vehemenciával ütött ki.

De amint egy modern gyógymód azt állítja, hogy a lázas betegségeket a testben levő idegen anyagok idézik elő, és a test azonnal egészségesé válik, mihelyt a kóros anyagok kiválták a tőzsdei válságra és kimondhatjuk, hogy a láz a tulspekuláció kinövéseit fogja fölemészteni, mihelyt ezen kóros anyag megszünt, tőzsdénk újból egészséges lesz és folytatni fogja fontos gazdasági hivatását.

Dr. Szántó S.

Vidéki színészek sorsa.

— Válság a millennium előtt. —

Debreczen, december 21.

Válság előtt áll a vidéki színészet, mivel vidéki igazgatók félvén a nyári anyagi veszteségtől, a fölött gondolkoznak, hogy a millennium alkalmával több hónapra terjedő szünet tartanak s ezalatt tagjaiknak egy krajczár fizetést sem adnak. Miután az amugy is szűken fizetett színészeknek a fizetésnélküli szünet egyértelmű a koldusbotra jutással, sokaknál az éhenhalással, a temesvári pozsonyi szünet tartanak, mint az első vidéki szünet, ellenmozgalmat indított. Társulati gyűlést alkottak, a melyen ekkeseredetten beszéltek a színészegylet tanácsának határozatáról, mely az igazgatókat január 8-ára kongressusra hívja össze, másrészt az igazgatók kapzsiságáról. Minthogy most már minden igazgató 3—5 hónapos szünet tartásával szerződötti tagjait, felkérték Jankovits Jenőt, a társulat tagját, hogy a gyűlésen elhangzott érveket és indokokat egy petícióba foglalja össze, melyeket egyenesen a belügyminiszterhez adnak be, orvoslást kérve

a színészegylet törvények kijátszása ellen. Együttal elhatározták, hogy a mozgalomhoz való csatlakozásra felhívják az ország valamennyi vidéki színészét.

A petíciót különben a következőkben adjuk:

Alólirottak, mint a Krecsányi Ignác igazgatása alatt működő buda-temesvár-pozsonyi szünetes társulat tagjai, mély alázattal s azon tiszteletteljes kérelemmel batorkodunk Nagyméltóságod magas színe elé járulni, kegyeskedjék meghallgatni esdő szavunkat s mint alapszabályaink és törvényeink legfőbb öre, kegyeskedjék odahatni, hogy az Országos Magyar Színészegylet a miniszteriális szentesítést nyert törvényeket tiszteletben tartsa s azoknak a színészigazgatók tulkapásaival szemben érvényt szerezzen.

Hogy ezen nagyfontosságú, az egész magyar vidéki színészet létét megsemmisítéssel fenyegető kérdésben nem szerveztünk országos mozgalmat, s így nem a harminczkét vidéki szünetes társulat, hanem annak csak egyik, számra, nézve legnagyobb testülete nevében járulunk Nagyméltóságod kegyes színe elé, annak oka az idő rövidségében s a kérdés megoldásának heétő sürgősségében rejlik, továbbá abban gogy oly váratlanul s oly hirtelen ért bennünket egyesületünk tanácsának s egynemely színigazgatónak ellenünk tervezett vakmerő merénylete, hogy immár lehetetlen országosan szervezkednünk, hacsak azt nem akarjuk kockáztatni, hogy az orvoslás későn érkezik. Ámde, minthogy az egész vidéki színészet létét illetik esdeklő szavaink, szilárd meggyőződésünk, hogy minden magyar színész hozzánk csatlakozik alázatos kérelmével.

Kegyelmes Urunk!

Lázás izgatottsággal készülünk megülni nemzetünk ezeréves fennállásának ünnepeit. A nagygyal szövetkezik a kicsiny, a hatalmassal a leggyöngébb, a dugszadgaggal a koldus, széles e hazának minden jó fia hogy — bármi esekélyességgel járulhat is hozzá — ő is kivegye részét a nagy nemzeti munkából, mely ezt a világtörténelemben egyedül álló eseményt méltó fenségében és nagyszerűségében akarja megünnepelni ország-világ előtt. S a mikor minden honfi és honleány sajátjává teszi ez ünnepet, akkor abból a magyar színészetnek nem szabad hiányoznia.

Annak a magyar színészetnek, mely a nemzeti nyelvnek mindenkor legbuzgóbb terjesztője volt a Magyarországi kulturális életé-

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Nagyapó dala.

Künn a sivitó, téli szélbe
Sűrű gomolyban hull a hó,
Benn kályha mellett üdögélve
Vigan pipál a nagyapó.

Szívét nem bántja szenvedélyek,
S egy régi dalt dudol szegény,
Már ő se tudja, — énekének
Mért van mindig a kezdetén?
Sok-sok vihar szállt el felette,
És így bizony nem is csoda,
Ha folytatását elfeledte,
S nem jut észébe már soha!

Rostkóvícz Arthur.

Tuzokhajtás.

Irtó: Móra István.

Tuzok?

Hát van még tuzok? Hiszen nincs már pusztá se. Nem pusztá, de nyomás sincs már, szegény emberek mezeje sincs már, a mi szűz föld van még, vakszék az, szikso a virága. Hogy volna tuzok!

Nem mondom, hogy hazájáról ide nem vetődik még, egy-egy jó emlékezetű öreg elpusztulni, de a falkák, a seregek eltűntek örökre. A hogy eltűnik nemsokára az Alföld minden otthonvaló vadja, szárnyasa, négy lábja egyaránt. Az ürge meg a varju persze nem. A vizek, a fölshánthatatlannak gondot

feneknek, tavak madarai is elkényszerülnek apródonkint.

Meg a vizek is; az erek, locsogók, semlyekek, tolak, Nyaratszaka egyszer csak azt vesszük észre, hogy ott is kiszikkad a meder, ahol emberemlékezet óta viz állott: a hinárok nimfák ágabogát, követhetetlen hálózatát nap sűti: a kéttényernyi vizikagylókat konyhaszernek szedi össze a libaörzö gyereklány. A télviz újra megtölti a medenczékét, de szélesebb partjuk marad. Annak aztán mindjárt neki-vetik az ekét. És a part helyebb megy esztendőről-esztendőre, Kolontónak, Gyilkosnak, Azatónak híják még a határnak azt a helyét, a gyerek mosolyog az elnevezésen s a paszuly a krumpli gyönyörűen pendül az ezeresztendős iszapon. Egy-egy szájl lenge nád fölűti még a fejét, de kit a kapa kimetél, ki meg elsorvad magától.

Ahogy az adó szaporodik, úgy fogy az Alföld poezisa. A paraszt pedig szegényszik. A jószág meg éhes és kolerás.

A Körös-ér jó hosszban határ Csongrád és Bácska közt. A csongradi part homok, a bácskai kövér agyagos televény. Csak egy pár öl néhult a távoltság a két part közt. Minden esztendőben több-több kocsiutat vernek rajta a hidak még állnak, de csak gyalogos jár rajtuk, a kocsi mellettük járnak át rtkét oldalt, me-ugy kényelmesebb a lónak. A parasztló pedig nagy ur, ha sok dolga van is.

A Körös-parttól be a szegedi határig terül a rengeteg Kársz birtok. Azon huzódott meg majd egy évtizeden át a messze földről összeménekült állatvilág; ott huzódott meg a

járatlan homoki erdőkn, töretlen parlagokon a pusztai flóra is: a vasvirág, a számarkényér, az árvalányháj. Az óriási terület nagyobbik ura, a pagonyok, erdők, ligetek pazarkezü ültetője kint bujdosik régen az Isten tudja hol, sokszor a sáfárját se tudák. A birtok gazdátlan volt jócskán, a kik benne voltak, magák se tudták, mit csinálnak vele. A környék népe tudta volna, de annak meg kusti volt. Áldotta is eleget a bolond grófort. Pedig a szegény jó Kársz Géza egyikben se leledzett e bönök közül, se bolond nem volt, se gróf.

Ma már onnan is kiszorult a veszendő vadon-élet. Az erdőt kivágták, a gyöböket feltörték, a kultura megtette kötelességét. Szőlőt ültetett a perenoszporának.

Ezzel az igazán pusztával volt összeszögelő a horgosi járás, azzal a martonosi, úgy a kanizsai, zentai, adai közlegelők, le a csatornái. Ma szétesipkedtek azokat is, vagy az osztálypörök folynak.

Hogy volna tuzok?

Ott szeretett pedig igazán, a fekete földeken. A vad mező beláthatatlan, a fanyák mesz sziek, kövér külső vetések és fekete ugarok vajtják egymást.

Ilyenkor, ráérő időben volt a hajtás évadja. Mikor a tuzok nehéz, a föld kemény, bár az eső is elősegíti a dolgot beenyvezvén az úgy is rosszul szálló madár szárnyait. Olyik kutya is segített. — Nem afféle magos vérből származott, fonagyolt, érettségit te t állat perze, csak afféle jó mindenes kutya, a kinek azonban verében van a nimródí passzió.

De legtöbb haszonnal jár a fegyver, már

és a unhzafiasának legbiztosabb, leghivebb s leghatalmasabb tényezője ma is.

A nemzet benső értékét és erejét, a — mit dokumentálni az ezredéves ünnepség legkimagszóbb feladata lesz — manapság már nem a nyers erő, hanem az adja meg, ha saját kebelében fogant és kifejtett művészete, tudománya, műveltsége és irodalma van. A hőserő nyomába a szellem hatalma lépett. S a művészet összes ágai közül éppen a színművészet az, mely leginkább összeforrott nemzetiségünk lényegével s melynek e hazában olyan kulturális jelentősége és missiója volt és van, a minővel sehol sem bír a világon. — Hogy fognak hát ünnepelni a nemzet érdemes napszámósa? Ugy, Kegyelmes Urunk, hogy az esetben, ha Nagyméltóságod kegyessége és igazságszeretete nem vet gátat egyesületünk és igazgatóink vétkes törvénytírássainak s nem üzi vissza őket a szentesített alapszabályok korlátai közé, úgy száz meg száz szicész jut koldusbotra, esetleg éhhalálra.

Nem tulszáz ez, Kegyelmes Urunk! ez a kétségbeesztő szívetfacsaró valóság. S a mikor a hármás halom visszhangozni fog ennek a nagy, dicső, a népek történetében páratlanul álló nemzeti ünnepélynek hangos zajától, a mikor mindenki örülni és vigadni fog, a mikor minden magyar keblét az a büszke önértéke fogja dagasztani, hogy ime: mik voltunk, mik vagyunk s mik leszünk még; akkor egy szívet-tépő jajszó fog keresztül vonagolni a hazán s ez a keserves jajszó minden érző szívben meg fogja fagyasztani az örömet, ez a velőig ható jajszó el fogja némitani e vigasságot, ez a lelkeket megrázó jajszó úgy szerte fogja hasogatni a mi ünnepi glóriánkat s akkora csorbát fog ütni dicsőségünkön, hogy egy második ezredéves minden igyekezete se fogja azt kiköszörülhetni. A nemzet napszámósa akik jó és balszerencse közt, sokszor golgothai keservek közepette, inségül gyötörve, a bárgyugótól lenézve, a társadalomból páriákként kitaszítva, mindég tántoríthatatlanul, nemes önfeláldozással s magasztos lemondással szolgálták a nemzet szent ügyét, most könnyárban uszó szemekkel esdekelve fogják karjukat kinyújtani, alamizsnát betevő falatot koldulva attól a nemzettől, melynek kulturális életében hatalmas, bár megvetett tényezői voltak s mely örömmünnepet fog ülni, mgnekik, kiknél hibeiben s lelkesebben senki sem szolgált a hazát a nékülözés keserű könyei fognak végig-gördülni az éhségtől összeaszott arcukon.

Kegyelmes Urunk! Most még, hála Isten-

nek, nem érkezünk odáig, most még nem alamizsnát koldulunk, most még csak azért eszedünk mély alázzal, hasson oda Nagyméltóságod, hogy az az egyesület, a mely eredetileg a magyar vidéki szinészet érdekeinek megvédésére alakult, de a mely tudatosan vagy öntudatlanul mindég csak a mi megromlásunkra törekedett s mindenkoron az erősebbnek: az igazgatóknak ügyét karolta fel, sohasem a tagokéit, — tartsa tiszteltben azokat a törvényeket, melyek miniszterialis szentesítést nyertek s melyeknek szakadatlan lábballíprása volt eddig az egyesületnek legfőbb ténykedése.

Keserves szavak ezek, de szívünkben fakkadók, a végső elkeseredés szavai, a sokáig némán elfojtott keserűség kitérése.

Oltalmat keresünk Nagyméltóságodnál, törvényeink legfőbb óráján, mert a vidéki szinészet többé nem válság előtt, hanem biztos csőd előtt áll s ha Nagyméltóságod nem könyörül rajtunk s nem csap le a törvény kérelhetetlen pallosával azokra, a kik tudatosan az éhhalálnak akarják kitenni a magyar szinészeket, a helyett, hogy törvényes köteleseiket teljesítsék, úgy ez a csőd be fog következni.

Alázattal bátorodunk a következőkben a pusztá, száraz tényeket felsorolni:

A Nagyméltóságú Belügyminiszterium által kegyelmesen szentesített törvényeink egyik pontja így hangzik: »Köteles az igazgató társulatát egész éven át együtt tartani.« Ezt a sarkalatos törvényezikket évek óta lábballíporja a mi egyesületünk, mely hallgatagon türi, hogy egyes igazgatók nyáron át minden esztendőben két havi szünetet tartanak, mely idő alatt a tagoknak egy krajczár fizetést sem adnak. Már pedig, Kegyelmes Urunk, olyan sajnáru a mi helyzetünk a nélkül is, hogy teljes lehetetlenség annyit magtakaritanunk, hogy két hónapig abból élhessünk. Vajjon egy 30—35 forint fizetést húzó kardalnak, a kinek ebből még mindenféle nyugdíj, tagsági díj, előleg s egyéb címeken levonásai is vannak, megtakaríthat-e 4 hónap alatt magának annyit, hogy két hónapig a megtakarított összegből élhessen? A következőképen tehát eddig sem lehetett egyéb, mint eladósodás, sokaknál elzüllés, morális elsüllyedés. De tünnünk kellett. Az egyesület a törvénytíráásban tovább ment: daczára annak, hogy világosan kimondják törvényeink, miszerint olyan igazgató, a ki nem tartja együtt egész éven át társulatát, koncessiót többé nem kaphat, ez évből is

adott működési engedélyt a téli időnyre egy olyan igazgatónak, Rakodczay Pálnak, aki hat hónapon át szünetet tartott, félvén az esetleges nyári anyagi veszteségtől.

Es, ime most, a midőn ezredéves fennállásának ünnepét készül megülni a nemzet, a szinigazgatók, a kik félnek attól, hogy akkor, a mikor minden élet és mozgalom a fővárosban fog összpontosulni, ők csak némi anyagi veszteség árán tarthatják fenn a nyári folyamán testületüket, összesugnak, a szinészegyesület vezető emberei pedig természetesen mindig az ő részükön vannak s így megtörtén az a hallatlan merénylet a magyar szinészet ellen, hogy a tanács a január 8-án tartandót ülésre összehívta a vidéki szinigazgatókat, — hogy 3 vagy öt hónapos szünetet tarissanak-e a millenium alkalmával? Sőt egy igazgató, — Tiszay Dezső, be sem várva a január 8-iki határozatot, már csakis oly feltétel alatt szerződötti tagjait, hogy május elsőjétől október elsőjéig, vagy is 5 hónapig szünetet tartva, egy krajczár fizetést sem kapnak tőle. Hát szabad-e a tanácsnak ily vakmerő és lelkelen kijátszásának tárgyalásába bocsátkoznia? Hát meddig fogja még hallgatagon nézni, hogy az egyedül jogos, a kongresszus által megállapított nyomtatott szerződési mintáka az igazgató urak mindenféle s-okat és cikkeket toldanak be, ellenkezésbe jutva a törvények világos intézkedésével. Hiszen tudjuk mi azt, hogy nagyon meg fog csappanni jövő nyáron a vidéki szinigazgatók jövedelme, de ha a tisztelt igazgató uraknak van lelkük hozzá, hogy a nagy téli városokban felszedjék a 25—30000 forintos bérletet s a mellett az ezrekre rugó városi szubventiót, s busás jövedelemmel tele tömve térczajukat, külföldi fürdőkre ránduljanak, akkor legyen annyi lelkeségük az ügy iránt is, hogy a mikor válságos idő előtt állanak, akkor sem hagyják cserben azokat a szinészeket, a kiknek fáradozása töltötte meg duzzadt pénztárczajukat. Ez a kötelességük, ezt parancsolná a törvény, a melynek ők elég hatalmasnak érzik magukat fityyvet hányni. Hiszen csak a napokban nyilatkozott az aradi színház igazgatója olyképen, hogy előbb-utóbb ugyis behozzák véglegesen azt, hogy a vidéki igazgatók évenként csak hét hónapon keresztül fognak társulatot tartani s csak ennyi időn át fizetik tagjaikat, a vidék egyik legnagyobb s legdusabb jövedelmet hozó városának, Debreczennek szinigazgatója, Komjáthy János pedig akképen, hogy a szerződés végre is két oldalú s a ki nem akarja

mint az ostor. Mert a tuzok hamis, teszi magát. Az a fortély, hogy képleg elalél, össze-esik, földhöz vágódik, mintha az volna az utolsó ereje. A lovas oszt vagy elszalad mellett a ló irányánál fogva s akkor ő oldalmozdulatot csinál, — vagy, ha járatlan a legény a dologban, megfékezi a lovát, meg is állítja, lezihelődik, hogy fölvegye a kész prédát. De akkorra már úgy szalad a tuzok megint, mintha a dromó ördög bujt volna bele. Mire aztán a jáger fölkászolódik ujfént, akkor már vagy az egerutja. Azért jó fegyver aztán az ostor, hogy azt se tölteni, se támfekvésbe helyezni nem kell, no meg le se kell neki szállni, a czélt meg úgy közelebből igen eltalálja.

Azaz hogy a tuzokot csak eltalálta. Mert nincsen többé tuzok.

Hanem tuzokvadászat, az van még. Most, az adventi disznótörök idején sűrűn is meg-esik. (Sajna, a disznótörök is ritkábbak lesznek pedig egyre.)

En magam is föluggottam, mikor az egész nap biztatott suttyó kanászgyerek avval akasztotta meg a beszélgetésünket, a gazdáján kunczogva, kicsivel éjféltől.

— Gergő bácsi, hát nem hajtunk tuzokot. A dologgal ösmerős zsellérek állnak a szónak.

— De szentücsce hajtunk.

— Soká?

— Jaj öcsém, várd napjára a várast. Hanem csak készíts szalmát, tüzeleket. Ejjél kor neki fogunk.

A gyerek füttyölve áll neki a zuzos, havas szárizéknek, úgy válogatja a szárazát. —

Hajításnyira a szérüskertől, ellapátolja a havat jó karikában odahordja a tüzelőt nyálábonkint; aztán bejön jelentéstételre.

— Mög van.

Kezeibe beleütött a hideg, szaporán csapkodja a ködm-ne hónaljába; közbe kétszer is mondja, hogy: de sokan vannak odaki. Ami annyit tézen, hogy nagyon hideg van.

— Odase ne neki Satyi, antul hamarább fogunk.

Már mint tuzokot.

— No de gyerünk is.

Satyi meggyujtja a tüzet. Tiszta, szép idő van, de bolond. Se járó, se szálló lélek nincs az egész pusztán, csak a kutyaugatás csavarog. — De a kutya is úgy ugat csak kazaltóból.

Lobbót vet a száraz izék, füstje is világ van. Ahogy egy kis darabról kitorja a láng a sötétséget, az odarakodik a világosság peremére s át nem látni rajta.

— No öcsém, hát csak csülkőn légy, a tüz el ne aludjon. Ha fázik a kezud tedd a zsebedbe. Aztán ha ide ér a tuzok, meg ne ijedj tőle, mert nagy ám az be. Csak üsd el a nyakát, oszt vedd félre melléd, mer a másik is mindjárt itt lesz a világosságra, meg a többi is. Hej öcsém, aszondjuk holnap, hogy a kutya se bánta.

A többit már tudja Satyi. Hogy most Misa bácsi, János bácsi, Márton bácsi meg ahány bácsi, — lába közé veszi a télfatart; ki bittal, ki ostorral indul, ugy keritene. A fölver tuzok meg, hova is tudna menni ilyen kutya éjszaka: mind ide szalad a világosra

Ugy mondta az öreg gazda is, a' pedig szent, a mit az mond.

— Csak mán gyünne.

Meg hozzá morogja:

— De ne sok egyszerre.

A föntisztelt különféle nevezetű bácsik pedig, ahogy kiérnek a világosság karimáján szétnéznek a meredt földön, az időjósó égen, hallgatóznak egy-egy kicsit: nem ugat-e a mi kutyánk? — aztán beszállingóznak egyenkint és maradék nélkül a pihent üveg mellé ujra s nevetésre készen várják: mikor unja meg a Satyi a dicsőséget.

Satyi pedig tüzel, vár, leselkedik türelmesen. Fázik a lába: toporog, szomjazik benyal egy marék havat és vár, tüzel tovább.

Egyszer aztán elfogy a tüze való.

— Azt a szenvedésit . . .

Szétnéz nem hallotta-e valaki?

Az okon káromkodta el magát, hogy hátha addig gyün majd az a mifene, még beszalad szalmaért.

— Siess Satyi! biztatja magát.

Hát ahogy beér az udvarra, hallja ám, hogy danolják odabent a vén Ábrahám halálát.

Megáll. Földhöz vágja a szalmahordó nyaklót . . .

De be nem mén. Olyan nincs. Hanem elhuzódik a jóság mellé. Lefekszik a szénatar-tóba, még ott is egyre hajtja:

— Bolondda tettek, bolondda . . . De nem tesznek többet.

. . . Ilyen a paraszti ész iskolája.

15861

nyári, kikötött szünettel a szerződést aláírni, az nem írja alá. Nem! Igazgató ur, ez nem, helyes okoskodás, mert például a váltó-ügyek is két oldalnak, a kit nem akarja ezt a kölcsönadó kívánta %-ok mellett aláírni, az nem írja alá, ámde a törvény azért mégis lecsap az uzso-rásra s börtönbe csukja.

Igen Kegyelmes Urunk, ilyen lelketlen jöteket akarok velünk azok az igazgatók üzni, a kik jólétet, sokan nagy vagyont szereztek a színészek munkája után, most pedig nem léven reményük egy pár hónapon keresztül busás jövedelmekhez, a legreménytelenebb jövőnek, az éhhalálnak lölik ki tagjaikat.

S itt lehetetlen, hogy hálátel szívvvel ne rójuk le az elismerés adóját azok előtt az igazgatók előtt, a kik kötelességük tudatától áthatva s nem pusztán a kapzsiság és haszonlesés, hanem egy nemesebb ambíciótól és céltől vezéreltetve hosszú eszteadókön, sőt — mint Krecsányi Ignác és Csóka Sándor — egy negyedszázadon keresztül is, jó és bal szerencse közepette, sokszor a legválságosabb időben, híven kitartottak a szent ügy mellett soha nem hagyva cserben egy napra sem tagjaikat, hanem megosztották velük az utolsó falat kenyérüket is. Fájdalom, hogy oly kevesen vannak ilyenek.

Kegyelmes Urunk! Ha sikerül az igazgatóknak a törvény ezen arculesapásával, az öt-hónapos szünetét keresztül vinni, ugy ebből a vidéki színészet fötetlen csődjé, még pedig anyagi és morális csődjé fog származni. A színész kénytelen lesz öt hónapra pinceszérek, vagy utkaparónak menni, hogy magának s esetleg családjának betevő falatot szerezzen, s a színészket pedig rakényszerítik arra, hogy a becsületét váltsa fel aprópénzre. De meg nagy morális kárát fogják szenvedni ennek a szín-házunkra oly sokat áldozó, s az igazgatóknak oly gazdagon jövedelmező nagy téli városok is, ha nem mint eddig a nyár folyamán jól megszorgyagorolt társulattal fognak az igazgatók őszszel bevonulni, hanem egy készületlen, egymást alig ismerő s a gúmmellett kivétel nélkül eladósodott tagokból álló testület rögtönzött előadásait lesznek kénytelenek élvezni.

Kegyelmes Urunk! Sok, sok érvelés és okot hozhatnánk még fel, támogatásul annak az alázatos kérelmünknek, hogy vegye kegyelmesen pártfogásába elárult, mindenkitől elhagyott szent ügyet a magyar színészetnek, a mely végső reményét Nagyméltóságodnak anynyiszor tapasztalt igazságszeretetébe vett, hogy vessen gátat az Országos Magyar Színészegyesület s a vidéki igazgatók kapzsi érdekeiből eredő tulkapásainak s törvénytörésének s ne engedje, hogy a magyar vidéki színészet, mely oly sok megpróbáltatással küzdve, mindekor híven, önzetlenül, odaadással és lelkesedéssel szolgálta a nemzet szent ügyét világraszóló, dicső ünnepünknek örömjait kénytelen legyen tulharsogni keserves jalkiál-tásaival. Az igazság, a törvény, az emberszeretet szent nevében kérjük Nagyméltóságodat, hallgassa meg alázatos esdeklésünket.

Temesvárott, 1895. decz. 17.

Nagyméltóságodnak alázatos szolgálói: a temesvá—pozsonyi színtársulat tagjai.

Megyei tisztújítás.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, december 23.

Ma reggel a vármegyházáról lecsüngő tricolor, még pedig az új belügyminiszteri rendelet szeriat Magyarország czimerevel ellátva és Hajdumegye kék-fehér színű zászlói hirdették, hogy Hajdumegye ma nagy napnak néz elébe.

Ujra alakítani megyénk tisztikarát és újabb hat évre letenni kezökbe annak kormányzatát — ez volt a mai nap feladata.

Már jóval a tisztújító közgyűlés megkezdése előtt jöttek csapatunkint a választók a megyeház elé. Ott csoportosultak össze H. Szoboszló, Vámospécs, Samson, Balmaz-Ujváros, Bőszörmény, Dorog, Nánás, Kaba, Nádudvar, Csege, Egyek választói, tárgyalva a mai nap törtéendő eseményeket.

Csak a főjegyző-választás iránt mutatkozott kiváló érdeklődés.

Az egyes különvált csoportosulásokban fejöket összedugva kérdesték egymástól a választók:

— Ki a vivat?

Szoboszló azt erősítette, hogy F e k e t e Sándor marad a főjegyző, míg Bőszörmény meg Nánás határozottan azt erősítette és kész volt száz forintot egy fülellen gomb ellen tenni, hogy V e s z p r é m y Zoltán lesz a főjegyző.

Nagyon megosztottak a vélemények a két jelölt mellett.

F e k e t e Sándor tizenkét év óta igazgatja a vármegye ügyeit, korteskedik Szoboszló.

V e s z p r é m y Zoltán fiatal, ambíciózus munkabíró ember, volt a bőszörményiek ellen-véleménye.

No majd megtudjuk egy óra múlva!

A vármegyház ülésterme színlülig megtelt a választókkal, voltak ismert arcú emberek is, de igen sokan voltak olyanok, kiket csak minden hat évben szállit be a vármegye hogy levokoltassa.

Kedélyes hangulat uralkodott a gyűlésteremben egészen addig, míg meg nem jelent a nagy diszmagyar ruhás alak, a four, gróf D é g e n f e l d József főispán.

Néma csend lett.

F e k e t e Sándornak és V e s z p r é m y Zoltánnak megdobbant a szívök, olyan ideges izgatottság vett erőt rajtuk és homlokukat törülgették.

Csitt! kezdődik a választás.

Ezt pedig el fogja mondani tudósításunk mely a következő:

Kevéssel tíz óra után gróf D é g e n f e l d József főispán lépett a terembe.

Harsány éljenzés üdvözölte a főispánt, ki mosolyogva hajtotta meg magát.

Es a közgyűlés megkezdődött.

A restauráció.

Gróf D é g e n f e l d Üdvözlöm a megjelent bizottsági tag urakat e tisztújító közgyűlés alkalmából. Ma harmadszor van szerencsém vezetni Hajdúvármegye általános tisztújítását, (Éljenzés) s két alkalommal oly tisztikar választott meg, mely hivatásának minden tekintetben magas színvonalán állott. Azon reményben vagyok, hogy ugyanazon tisztikart fogják a közgyűlési tagok bizalmukra méltatni, a kik eddig is lelkesedéssel szolgálták a megye ügyeit. A volt tisztikart ajánlom újra megválasztás véggett. (Halk éljenzés.)

Egy hang: Pedig nem az lesz! (Derűtség.)

A tisztikar lelépése.

R á s ó Gyula alispán: A vármegyei tisztikar megbízatása lejárt. Az elmúlt hat év alatt ez a lelépő tisztikar igyekezett ugy szolgálni a megye érdekeit, a hogy csak tehetségében állott. En magam részéről is nyugodt lélekkel állok a közgyűlés elé, mert kötelességemet híven teljesíttem mindvégig. Most már nincs egyéb hátra, mint hogy a tisztikar nevében megköszönjem első sorban gróf D é g e n f e l d József főispán ur ő nagyméltóságának, másodsorban pedig a bizottsági közgyűlés tagjainak azon kitüntető jóakaratot, a melyben minket az elmúlt hat év alatt részesítettek. A megbízatást, a tisztikar nevében is, a közgyűlés rendelkezésére bocsátjuk.

— Eljen az alispán — hangzott fel egyhangulag.

A tisztújítást elrendelik.

Gr. D é g e n f e l d: A lelépő tisztikar helyett másikat kell választani, tehát a tisztújítást ezen elrendelem. Ideiglenes jegyzőül, a mai tisztújító közgyűlés jkőnyvének vezetésére gr. D é g e n f e l d Pál tb. jegyzőt nevezem ki, t. ügyészül pedig S z ó l ó s y János jelenlegi t. ügyészt. A választás megejthetésére kijelölő bizottságot kell alakítani, melybe ajánlom megválasztás végett C s a p ó István, Dr. C z e g l é d y Mihály és U j v á r y Béla urakat.

A közgyűlés tagjai hozzájárulnak az ajánlottakhoz.

A főispán a maga részéről e bizottságra

E r ó s s Lajos, P a d r a h Sándor és F i s c h b e i n Ignác urakat nevez ki.

A főispán azt hiszi, hogy szavazatszedő küldöttségre is lesz szükség s ezért e célra egy küldöttséget nevez ki, melynek elnökeül S o l t é s z Farkast, tagjaiul pedig, ifju S ó v á g ó Gabort és G. T ó t h Mihályt nevez ki. Jegyzőül Dr. Forray Andort rendeli a küldöttséghez.

A kijelölő bizottság ezután elvonult egy mellékhelyiségbe.

Alispán-választás.

Néhány perc múlva a főispán bejelenti a jelölő bizottság javaslatát.

Az alispáni állásra egy pályázó akadt, e szerint pályázó R á s ó Gyula az alispáni állásra javaslatba hozatik.

Hozzántartó lelkes éljenzés követte a főispán e kijelentését.

— Eljen az új alispán!

— Eljen Rásó Gyula! — hangzott mindenfelől.

A főispán; A jelekből itélve kijelenthetem, hogy Rásó Gyula alispánna újabb hat évre egyhangulag megválasztatott.

Óhajtható volna, hogy e határozatot R á s ó Gyula kir. tan. alispán urnak, küldöttség adja tudtára és hívja a közgyűlés elé, hogy az esküt letegye.

A közgyűlés e végett C s o h á n y László h-nánási polgármester elnökelete alatt Szívós Géza és Dr. Kovács Albertet küldi ki.

Óriási éljenzés közben lépett a terembe

Az új alispán.

A főispán: Örömmel adom tudtára nagyságodnak és barátomnak, hogy a választók közbizalma újra önt emelte a diszes alispáni állásra. Megelégedésemnek adok kifejezést e választás felett és örülök, hogy ily munkatér nyertem magam mellé. Szívemből üdvözlöm önt új állásában.

Rásó Gyula meleg szavakban mond köszönetet megválasztásáért és kéri a közgyűlést, hogy nagy feladatában támogassa őt, mert csak ugy lesz képes kötelességét teljesíteni. (Éljenzés.)

Ki a főjegyző?

Gr. D é g e n f e l d: A főjegyzői állásra a kijelölő bizottság mindkét pályázót javaslatba hozta. E szerint ugy F e k e t e Sándor volt főjegyző, mint V e s z p r é m y Zoltán volt első aljegyző megválaszthatók.

— Eljen Veszprémy!

— Eljen Fekete! zuggott fel a választók közt harsányan.

Husz bizottsági tag névszerinti szavazás elrendelését kérte.

Elnök a névszerinti szavazást elrendeli, s ez időre a gyűlést felfüggeszti.

A szavazatszedő bizottság előtt folyt ez után a választás.

Eleinte nem lehetett tudni, hogy ki lesz a jegyző.

De a mint fele a szavazóknak leszavazott V e s z p r é m y nek már oly óriási többsége volt, hogy megválasztása biztosra volt vehető.

S o l t é s z Farkas, miután, a folytatólagos gyűlést az elnök megnyitotta, hirdette ki a szavazás eredményét, mely szerint beadatott összesen 171 szavazat, ebből F e k e t e Sándorra 44, V e s z p r é m y Zoltánra pedig 127 szavazat esett, s így V e s z p r é m y Zoltán 83 szótöbbséggel Hajdúvármegye főjegyzőjévé választatott.

Gr. D é g e n f e l d: V e s z p r é m y Zoltán urat Hajdúvármegye főjegyzői állására ezennel megválasztottnak jelentem ki.

V e s z p r é m y Zoltán: Megilletődéssel mondom köszönetet azon megtiszteltetésért, hogy a nagy felelősséggel járó főjegyzői állásra a közgyűlés engem választott meg. Egyrésztől félelem fog el engem e pillanatban, mert ismerem azokat a terheket, melyeket ez új tisztség rám ró, de másrésztől ez a tudat serkent arra, hogy az eddigi munkakedvetem vas szorgalommal párosítva állasomat híven betöltssem. Azon meggyőződéssel foglalom el új állasomat, hogy e tisztségre engem munkake-dvem, szorgalmam, 17 évi köztisztviselői pá-

lyám és egyéni karakterem emelt. Igérem, hogy munkedvém és szorgalmam a jövőben csak növekedni fog, egyéni karakterem pedig, melyre felemltet fölvel utalok 17 évi pályámon keresztül, olyan tiszta lesz, mint volt. Még egyszer forró köszönetet mondok választóimnak. Méltóságos főispán urnak és nagyságos kir. tan. alispán urnak pedig további jóindulatukba ajánlom magamat.

Kitörő éljenzés zuggott fel az új főjegyző beköszöntő beszédjére. A főispán és alispán kézsorítással üdvözölték Veszprémyt.

Árvaszéki elnök.

Gróf Dégenfeld. A választás foly tovább. Az árvaszéki elnöki állásra egyetlen pályázó akadt. A kijelölt bizottság a pályázó Pénzes Sándor eddigi árvaszéki elnököt újra megválasztás végett javaslatba hozza, s a közgyűlés egyhangú éljenzéssel meg is választja.

T. főjegyző.

A t. főjegyzői állásra szintén egy Szöllősi János eddigi főjegyző pályázott, kit a kijelölt bizottság megválasztásra javaslatba hoz s a közgyűlés egyhangú éljenzéssel Szöllősi Jánost Hajdúvármegye t. főjegyzőjének választotta.

Főszolgabírók

Ferenczy Elek a balmoz-ujvárosi, Nábráczky István pedig a nádudvari járás főszolgabírájává megválasztattak.

Árvaszéki ülnökök

Az első ülnöki állásra Orosz Endre, a második Sepsi Dezső, a harmadikra Papp Lajos közfelkiáltással választottak meg.

Aljegyzők.

Az első aljegyzői állásra három pályázó volt, miután azonban Veszprémy Zoltán főjegyzővé megválasztott, a kombinációból kiesett. A második két pályázó Nemes Zoltán II-od aljegyzőt és Orosz Sándor a b. ujjvárosi járás szolgabíróját a kijelölt bizottság megválasztásra javaslatba hozta. Husz bizottsági tag azonban névszerinti szavazást kért, mit a főispán elrendelvé, addig a gyűlést újra felfüggeszti.

A szavazás a kiküldött bizottság előtt folyt le, minek megtörténte után elnök a folytatólagos gyűlést megnyitja, mire Soltész Farkas jelenti, hogy a beadott szavazatok száma összesen 146, ebből Nemes Zoltán kapott 58-at, Orosz Sándor pedig 88-at.

Gróf Dégenfeld József főispán tehát Orosz Sándort Hajdúvármegye megválasztott első aljegyzőjének jelentette ki.

A II-od aljegyzői állásokra a kijelölt bizottság javaslatba hozza Nemes Zoltán eddigi II-od aljegyzőt, Pakozdy Sándor szolgabíró, Dr. Forray Andor III-od aljegyzőt és Davidházy Sándor debreczeni rendőrségi fogalmazót.

A közgyűlés közfelkiáltással Nemes Zoltánt választja meg II. aljegyzővé.

A III-od aljegyzői állásra javaslatba hozzatnak Pakozdy Sándor, Dr. Forray Andor és Davidházy Sándor.

A közgyűlés közfelkiáltással Pakozdy Sándort választja meg III-aljegyzővé.

Pénztárnok és ellenőr.

Gróf Dégenfeld jelenti, hogy úgy a pénztárnoki, mint az ellenőri állásra pályázó Vázarhelyi István eddigi pénztárnokot és Ács Nagy Károly eddigi ellenőrt a kijelölt bizottság ajánlja a közgyűlésnek.

A közgyűlés a kijelölteket megválasztja s a főispán így megválasztottnak jelentette ki őket.

Szolgabírák.

A három szolgabírói állásra a közgyűlés szintén megválasztja a kijelölt bizottság által ajánlottakat.

Gróf Dégenfeld tehát kimondja a határozatot, miszerint megválasztottak az első szolgabírói állásra Oláh Imre, a másodikra gróf Dégenfeld Pál, a harmadikra Dr. Forrai Andor.

Ezzel Hajdúvármegye új tisztikara újra össze lett állítva. A választás tehát befejeztetett, mindössze még arról kellett gondoskodni, hogy szükség esetén az 1877 évi 20 t. cz. 182 §-a értelmében az árvaszéki elnök helyettesíthető legyen.

A közgyűlés Orosz Endre I-od ülnököt választotta meg árvaszéki-elnök helyettesnek. Ezután az összes megválasztott tisztviselők letették a közgyűlés előtt a hivatalos esküt.

A főispán a mai közgyűlés jegyzőkönyvének hitelsítését holnap délelőtt 10 órára tűzvé ki, a közgyűlést berekesztette. (e.)

Színház.

Bányamester. Zeller ki üdő operettje a Bányamester került tegnap színpadra Somló, Schaitl Emma harmadszori fellépével. A kisasszony vendégszereplése mint az előző két estén, úgy tegnap is telt házat csinált. Tiszteelői a vendégművésznőt tegnap is nagy ovációkban részesítették és színpadra léptekor három gyönyörű virágcsokorral lepték meg. A kisasszonyról már első fellépéskor megmondtuk jó véleményünket, a melyet most sincs okunk megbánni. Szép ének-keiért, ügyes és kedves játékaért nyílt színen többször megtapsolta a közönség. Énekszámait alig győzte megújírázni. A többi szereplőkről is csak dicsérettel szólhatunk, mert mindnyájan rajta voltak az est sikerén. A rendezés Tiszay Dezső igazgató jóízűsére vallott.

A Tiszay-féle népszínműi pályázatou dicsérettel felemlített Fattyu virág cz. népszínművet Kósa Ede jármű ev. ref. lelkes, lapunknak ismert nevű rendes külső dolgozójárta írta, a kinek az elért szép sikerhez őszintén gratulálunk. A mint az említett népszínmű figyelmes áttanulmányozása után meggyőződünk, kevés igazítással színpadra lehetne hozni és színpadunknak egy tőlőrmetszett népies előadalkokban gazdag és jellemzetes nyelvű reperjoir-darabja válhatnék belőle. Ajánljuk ezt a gondolatunkat Tiszay urak is, a szerzőnek is — megfontolásra.

Táviratok.

Lukácsi Bukarestben.

Budapest, decz. 23. (A »Debreczen« eredeti távirata.) Lukácsi László a hirhedt oláh agitátor holnap vagy szerdán érkezik Bukarestbe, hol nagy tüntetést rendeznek ez alkalommal a tribunisták.

Vig Jenő temetése.

Bpest, decz. 23. (A Debreczen ered. táv) Vig Jenőt, a szolnoki függetlenségi párt elnökét tegnap temették el az egész város mély és igaz részvéte mellett. A bonczolás kiderítette, hogy nem gyilkosságnak esett áldozatul, hanem a nyílt utcán szívszélhűdés érte. — A további vizsgálat csak azért foly tovább, mivel az 500 frt, melyet családja állítása szerint magával vitt — hiányzott.

Eljegyzés a királyi házban.

Budapest, decz. 23. (A »Debreczen« eredeti távirata.) Ferdinánd főherczeg, Károly Lajos fia, legközelebb eljegyez egy bajor herczegnőt. Állítólag ő felsége ezért volt legutóbb is Münchenben.

Angol-amerikai viszály.

Budapest, december 23. (A »Debreczen« eredeti távirata.) Megbízható forrásból értesülünk, hogy az europai diplomácia azt reméli, hogy az angol-amerikai viszályt békésen fogják megoldani.

Ujdonságok.

*** Otthon-kör.** A debreczeni hírlapírók »Otthon«-a holnap f. hó 24-én délután 3 órakor a városháza nagyteremben ülést tart, a melyen véglegesen meg fog alakulni a hírlapírók »Otthon«-a. A meghívókat már szétküldötte az előkészítő bizottság és azokhoz a következő körlevelet csatolta az előkészítő bizottság tagjai számára mihez tartás végett: Felhívás és kérelem a debreczeni »Otthon« előkészítő bizottságának t. tagjaihoz! A debreczeni »Otthon« előkészítő bizottsága a f. hó 24. d. u. 3 órakor tartandó ülésén a kör megalakulását fogja kimondani. — Minthogy pedig az egyesület megalakításánál, s a tisztikar és választmány megválasztásánál az előkészítő bizottság tagjai vannak hivatva közreműködni másrészt az előkészítő bizottság tagjai egyezsersmind a megalakítandó egyesület tagjaul tekintetnek, az elnökség tisztelettel felkéri az előkészítő bizottság t. tagjait, hogy ezen ülésen teljes számban megjelenjen sziveskedjenek. Ha pedig bármely okból, a megalakítandó egyesületbe belépni nem óhajtanának, ezen elhatározásukról Than Gyála, szerkesztő urat, mint az előkészítő bizottság jegyzőjét f. hó 27-éig értesíteni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben a kör tagjainak névsorába beírásnak vétetni. Debreczen, 1895. december 22. A debreczeni »Otthon« előkészítő bizottságának elnöke.

A debreczeni iparos ifjúság nevében Kiss Sándor elnök a következő sorokat intézte Debreczen város összes nagyiparosainak nejeihez: A debreczeni iparos-ifjúság önképző egyesületének vigalmi szazas bizottsága által e hó 1-én tartott nagygyűlése azon határozatot hozta, hogy városunk nagyiparosainak nejei aktív szereplésre kéressenek fel, az egylet által e hó 26-n a Bika-szálloda dísztermében tartandó szigoruan zártkörű bálra. Önképző-egyletünk élén általunk a közel multakban rendezett mulatságok az elitébbek közé soroltaknak mondhatók. Tekintettel az egylet művelődési törekvéseire, kizárva lettek mulatságainkból a megjelenésre illetékteleneknek nyilvánított egyéniségek, ugyanannyira, hogy mulatságaink ma már csupán iparosok, hivatalnokok, és a kereskedő osztály által vannak látogatva. Hivatkozva ezen ténykörülményre s általunk e hó 1-én tartott nagygyűlés fennebb említett határozataira, bizva Nagysádnak szépért, jóért lelkesedni tudására s a művelődési egyletek fejlődése iránti érdeklődésére, — az irán. kérjük fel, hogy a jelzett időben általunk a »Bika-szálloda« dísztermében tartandó zártkörű bált kegyes pártfogásba részesíteni és ismerősei körében a mellékelt 5 darab jegyet, az azon kltüntetett ár mellett elárusítani méltóztassék Teljes tisztelettel a vigalmi szazas-bizottság.

*** Munkás dalegylet estélye.** A jólszervezett egylet elnökségétől ma a következő sorokat vettük: Munkás dalegyletünk, csütörtökön Karácsony másodnapján a Korona dísztermében esti 8 órakor tartja Janny József egyleti karnagy vezetése alatt rendes évnegyedi tánczsal egybekötött zártkörű dal-estélyét 1 korona belépő díj mellett. E fiatal törekvő dalegylet valóban megérdemli a n. é. közönség becses pártfogását, mert tiszta iparos elemekből állva, erélyes és ügybuzgó vezetőjük, nemkülönben saját ernyedetlen szorgalmuk által elismerőleg vívták ki — városi dalegyletünk után — az első helyet. Beiratkoztak egyezsersmind az Országos dalegyesület kötelekébe, részt veendő a Millennárius kiállítás dalversenyen.

*** Buzás Elek meghalt.** Baranyai Buzás Elek hosszas szenvedés után ma reggel 8 órakor, életének 52-ik, boldog házasságának 25-ik évében elhalt. Temetése f. hó 25-én délután 2 órakor lesz a Varga-utczai 2183. sz. háztól.

*** Eljegyzés.** Kramer József helyb. kereskedő kedves leányát, Róza kisasszonyt eljegyez Schlesinger Dezső részvényársasági hivatalnok Budapestről.

*** A debr. Kossuth-szobor bizottság** pénztárába ujabnan a következő adomá-

nyok foitak be: A ébr. függetlenségi kör 2 felajánlott 50 frt 2-ik részletét befizette B5 frt. Dobos László ur által a 691 sz. okmányon a h. nánási elemi iskola 2-dik oszt. gyűjtése 86 kr.

Meggyilkolt pártelnök. Szolnokon a belváros egyik utcáján este fél kilencz óra-
kor meggyilkolva találták a szolnoki függet-
lenségi és 48-as Justh-párt elnökét Vig Jenő
fűrészmalomtulajdonost. A nyakszirtjén és hom-
lokán f e j s z e c s a p á s o k nyomait
találták. A holttestet f ö l b o n c z o l t á k
az orvosok és a g y s z é l h ü d é s t állapí-
tották meg a halál okául, de a mély sebek
arra vallanak, hogy Vig Jenőt meggyilkolták.
A rendőrség gyanuja Vig egyik alkalmazott-
jára irányul. a kit le is tartóztattak, de a ki
határozottan tagadja a gyilkosságot. A város-
ban azt hiszik, hogy Vig bosszúnak esett áldo-
zatul. A gyilkosság híre a városban érthető
megdöbbenést keltett, mert Vig Jenőt pártkü-
lömség nélkül mindeki szerette és becsülte.
A meggyilkoltnak a feleségét, a ki Oros-
háza n volt rokonai látogatására, távi-
rattal hívták Szolnokra férje rava-
talához. Egy másik értesítés szerint szombaton
Vig Jenő szolnoki gyártulajdonost, az ottani
függetlenségi párt elnökét, szombaton reggel
virradóra Szolnokon, a magyar-utcán halva
találták. Az eset nagy megdöbbenést és szen-
zációt kelt. Az elhunyt Szolnok előkelőségé-
nek tagja volt, kit mindenki tisztelt és szere-
tett. A függetlenségi pártkor a temetésen részt
vett és Justh Gyula koszorut küldött a ra-
vatalra.

* **A Zion sylvester estélye.** A
Zion betegsegélyző egyesület 1895. december
31-én a „Korona” termeiben hangversenyyel
egybekötött sylvester estélyt tart. Kezdeté
este 8 órakor. Jegyek előre válthatók: Weisz
Sándor, Békés Lajos, Rózsa Lajos és Boros
Testvérek urak üzleteiben. Helyárak: az 5 első
sorban 1 frt 50 kr. A többi hely 1 frt. A
hangversenyen közreműködők névsora: Spitz
Karola k. e. Margó Zelma k. a. Fried-
mann József ur. T a p o l c z a i Dezső ur.
R ó z s a h e g y i Kálmán ur. S z i l á g y i Sár-
dor ur.

Kézügyesítő egyesület.

— A választmány évi jelentése. —

A második tanfolyam 1894. év október
havában nyílt meg 75 növendékkel, kik 4 cso-
portban nyertek oktatást.

Az eredmény e tanfolyamon is, különösen
a haladó csoportnál teljesen megfelel a vára-
kozásnak.

A növendékek fokozott száma és munka-
kedve buzdításul szolgált egyesületünknek, hogy
megtegye a lépéseket arra nézve, miszerint
városunk többi iskoláiban is a munkatanítás
meghonosí tassék.

Átiratot intézett a debreczeni ev. ref.
egyházhoz, kérvén azt, hogy az elemi iskolának
legalább felsőbb osztályaiban honosítsa meg a
kézügyességi foglalkozások egyes nemeit. Mint
örömmel értesülünk, nevezett egyház az ügyet
beható tárgyalás után elvben már magáévá
tette s talán rövid időn több iskolában kezde-
tét fogja venni a kézügyesítő oktatás.

Egyesületünk a Nagyméltóságú kereske-
delemügyi Minisztériumhoz is folyamodott se-
gélyért, ez azonban fedezet hiányában nem lett
teljesítve. Reményünk van azonban, hogy kö-
zelebről felterjesztendő kérésünket siker fogja
koronázni.

A jelen 1895/6 tanévben, mely október
1-én vette kezdetét a majdnem 80 jelentkező
közül csak 40 növendéket lehetett felvenni a
munkaszoba kicsiny volta miatt.

Ezek 4 csoportban szerdán, pénteken és
szombaton 2—4-ig nyernek oktatást, Vántsá
György, és csekély személyem vezetése alatt.

Lépéseket tett továbbá, hogy a Gönczy-
egyesület otthonában, tekintettel a jelentkezők
nagy számára, egy 2-ik tanműhely állítás-
sék fel.

E végből átirat intéztetett a Gönczy-egye-
sülethez, mely kedvező megoldást nyervén, 2-ik
tanműhely berendezése is folyamatban van.

A 2-ik tanműhely vezetésére Simon Ist-
ván és Bartha József kérték fel.

Hálás érülettel kell megemlékeznünk
azon jöltevőkről is, kik felfogván ügyünk fon-
tosságát, egyesületünket a cél elérhetésére se-
gélyekben részesítették.

Ezek: Debreczen szab. kir. városa 100 frt
keresk. és ipar-kamara 200 frt, legszesz-gyár
igazgatósága 20 frt, első takarékpénztár 50 frt,
István-gőzmalom 50 frt, alföldi takarékpénztár
5 frt, takaré- és hitelintézet 2 frt, Stern
Győző gyáros 25 frt, faúruraktár 25 frt, ösz-
szesen 477 frt.

T. Rőszler Rikárd építész-mérnök és
Stern Győző urak ezen kívül tanműhe yünk
számára egész idő alatt a faanyagot ingyen
szolgáltatták.

Fogadják a nemes adakozók a közügy ér-
dekében tett sziveségükért e helyen is egyle-
tünk leghálásabb köszönetét.

(Vége.)

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	6.90—92.
Uj buza őszre 1896.	7.18—20.
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.28—30.
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.15—15.
Uj tengeri május—jun.-ra	4.51—52.

Bécsi gbontőzsde.

— Érkezett d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	—
Tavaszi » márcz.—ápr.-re	7.25—26
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.56—58
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.45—48
Tengeri máj-jun.-ra	4.81—82

Szerkesztői üzenetek.

Előfizetőnek. Helyben. Városunkhoz legköze-
lebb Nagyváradon van r. kath. övönöképezde, és H.
M.-Vásárhelyen állami. Ideiglenes tanfolyamról most
nincsen tudomásunk.

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet, 73. Páratlan bérlet 73.

Holnap nem lesz előadás, holnapután szerdán:

Szent Ivániéji álom.

Shakespeare vigjátéka.

Nyilttér.

Med. univ.

dr. SICHERMANN ADOLF

FOGORVOS.

Rendel: délelőtt 9—12.
délután 2—6.

lakása Kossuth-u. 2152. Kardos-há

Nagy választék

Ágy és asztalterítőkből

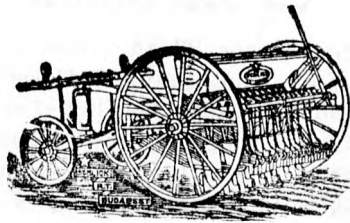
butorátvetők és ágyelőköl

flanel

és kocsitakarókból

KARDOS LÁSZLÓNÁL

Kossuth-uteza.

Okvetlen szükséges tudni a gazdaközönségnek

hogy van **Debreczenben a megyeház átellenében egy**
mezőgazdasági gépraktár,

dusan berendezve a **legjobb magyarországi gyárakból** a legnagyobb
választékban, a minő még a debreczeni piacon **nem volt**, hol a
nagyérdemű közönség szükségletét a **legolcsóbban és a legjobb fizetési fal-
tétélek melett** fedezheti.

A legjobb kiszolgálás biztosításával kérem a nagyérdemű gazda-
közönséget, sziveskedjék szükséglete beszerzése végett hozzám fordulni,
mielőtt valamely utazó ügynök által valamit magára erőszakoltatna és
meg fog győződni arról, hogy nálam legalább is tiz százalékkal mindent
olcsóbban vehet, mint bárhol és hogy képes vagyok mindég a legjcbb
áruval szolgálni ki vevőimet, melyet raktáromon folytonosan megtekinthet.

Fischer Jakab gazdasági gépraktára

DEBRECZEN, Főplacz, a megyeházzal szemben.
Füzület, BUDAPEST, József-körút 31B.

Karácsonyi ajándéku
alkalmas
ujdonságok
óriási választékban
s legolcsóbban
Löfkovits Arthur
órák és ékszerésznél
Debreczen, főposta mellett.

Karácsonyi ajándéktár-
gyak és gyermekjátékok
legolcsóbban
kaphatók Baum Miksánál.

Cs. és kir. zab.

VIKTORIA kézi himzőgép
egyedüli képviselője
Neumann Lászlóné
Kisvárad-utca 2110., hol mindenki ingyen
oktatást nyerhet.

Hirdetmény.

A Stern csődtömegetől meg-
vásárolt
férfi, női és gyermek
cipők és csizmák
míg a raktár tart
mesés olcsó áron
elárusítatnak a nagytőzsde
mellett.
FELDMANN GYULA.

Keresünk

egyéneket, minden hivatásból, igen kedvező fel-
tétel alatt, a törvényesen engedélyezett
sorsjegyek részletfizetés melletti eladására az
1895. évi XXXI. t.-cz. értelmében.
Fővárosi váltó-üzletársaság.
(306) b. Adler és Tsa Budapest.

Egy csomag élesztő 24 kr. ismételadónak 20% engedmény.

Figyelmeztetés.

A t. cz. háziasszonyok b. figyelmét ezennel van szerencsém
a Berger-féle **élesztőre** felhívni, melynek gyártmánya, a helybeli
piacon már évek óta egyedül általam árusítatik, ugyanitt nálam
beszerezhető kitűnő minőségű **pitlélt rozsliszt kenyérnek**,
továbbá valódi **István-gőzmalmi buza-liszt**, finom **Jamaica**
és **Cuba-rum**, legfinomabb **pecco és mandarin-tea**, **Görzi**
maroni, nagyszemű boszn. **szilva, szilvaiz** (lekvár) és vékony-
haju **dió, tisztított mazsola** és válogatott **mandula**, ugy-
egyéb friss és jó minőségű **fűszer-árak** a legjutányosabb áron

KOHN LAJOS

Nagy-Hatvan-utca 1099., Mayer Ferencz-féle ház.

Egy csomag élesztő 24 kr., ismét eladónak 20% engedmény.

Karácsonyi
és ujévi
ajándékok
legalkalmasabb
bevásárlási
forrása.

Stern József
NAGYKERESKEDŐK
és **Testvére**
és **GYÁROSOK**
Debreczen, Plac 1584. a Bika szálloda mellett.

Ni, férfi és gyermek
szövött, kötött harisnyák
KEZTYÜK
berlini kendők és alsó ruházatok
NŐI és FÉRFI
feherneműek,
szabókellékek és divatezkek
mint:
nyakkendők,
ESERNYŐK,
czérnák, pamutok, himzett- szél,
csipkék, szalagok és diszek stb.

Ajánlják a n. é. közönségnek

dusan felszerelt detail osztályukat

(KICSINYBENI ELADÁS)

EREDETI GYÁRI ÁRAKBAN

HIRDET MÉNY.

A „debreczeni ipar és kereskedelmi bank“

közhírré teszi, hogy a nála elhelyezett

és ezután elhelyezendő könyvbetétek után

1895. november hó 1-től

5% betéti kamatot fizet.

A magy. osztálysorsjáték nyerevényei minden levonás nélkül fizettetnek ki.

Debreczen, 1895. október hó 26-án tartott üléséből

Az igazgatóság.

15821

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróság 24744 P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, mi szerint özv. Faragó Bálintné részére Békésy Gyula és neje debreczeni lakosoktól 230 frt. tőke, ennek 1895. évi ápril hó 1 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 54 frt. 25 kr. perköltség erejéig 1895 évi nov. hó 9-én bíróilag felül- és lefoglalt 345 fitra becsült butorokból álló ingóságok 1895 évi december hó 28-án délelőtt 9 órakor kezdetét veendő mester-utcza 1384 sz. a megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1895 évi decz. hó 17.

Sugár Gyula
birói kiküldött.

Legesinosabb

legcélszerűbb

és

legolesőbb

karácsonyi és ujévi

ajándék

tárgyakat

ajánl

MOCSÁRY LAJOS üveg és porcellán kereskedő
"Bika szállodával szemben."

Nagy

választék

Ditmár

gyártmányu

függő

lámpákban

a legolesőbb

árakban.

Gyermekek játékok dus választékban

feltűnő olcsó árak mellett, valamint
mindenféle

**Karácsonyi és ujévi
ajándékok kaphatók**

Schwarz M. L.

női és férfi divat

üzletében,

a főposta mellett.

A Richter-féle Horgony-Kőéplőtöszekrények

mint azelőtt pártalanok a maguk ne-
mében; három éven felüli gyer-
mekék számára a legkedveltebb
karácsonyi ajándék. Olcsók, mivel
sok éven át eltartanak és min-
dig kiegészíthetők és nagyobbít-
hatók. A ki ezen, a maga
nemében pártalan játék és foglal-
koztatásért még nem ismeri, az
rendelje meg az alant jegyzett
cettől az új, gazdagon-illusz-
trált árjegyzékot, mely bér-
mentve szétküldetik. Bevásárlás alkalmával
határozottan: Richter-féle Horgony-Kőéplő-
szekrény körendő és minden egyes szekrény
"Horgony" gyártmány nélkül, mint nem valódi,
keményen visszautasítandó; a ki ezt el-
mulasztja, könnyen kaphat kevesebb értékű
utánezatot. Megjegyzendő, hogy csak a
valódi Horgony-Kőéplőtöszekrények tervszerűleg kiegészíthetők és hogy elnézésből
bevásárlott utánezat mint kiegészítés teljesen értéktelen volna. Azért csak a híres
valódi szekrények elfogadandók, a melyek 40 kr., 75 kr., 90 kr. egészen 6 frt-ig
és magasabb áron

a finomabb játékszerüzetekben készletben vannak.

Új! Richter-féle Türelmi játékok ú. m.: Ne oly hevesen, Columbus tojása,
Villámhárító, Gondúzó, Fejtörő stb. Egy játék ára 35 kr. — Csak a „Hor-
gonynyal" ellátott játék valódi!

RICHTER F. AD. és társa.

Első ceztr. magyar. ceász. és kir. szabadalm. kőéplőtöszekrénygyár.
Iroda és raktár: I. Nibelungang. 4. BECS, gyár: XIII/1 Hietzing
Rudolstadt (Thür.), Olten, Rotterdam, London E.C., New-York, 215 Pearl-Street

Legalkalmasabb

AJÁNDÉK TÁRGYAK

Steiner és Wittmannál

DEBRECZEN, Főpiacz, főposta mellett.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.